Практична робота № 4

Встановлення за тематичними картами материків та України зв'язку між тектонічними структурами, рельєфом, мінеральними ресурсами і густотою населення, розташуванням видобувних, матеріало- і паливомістких виробництв

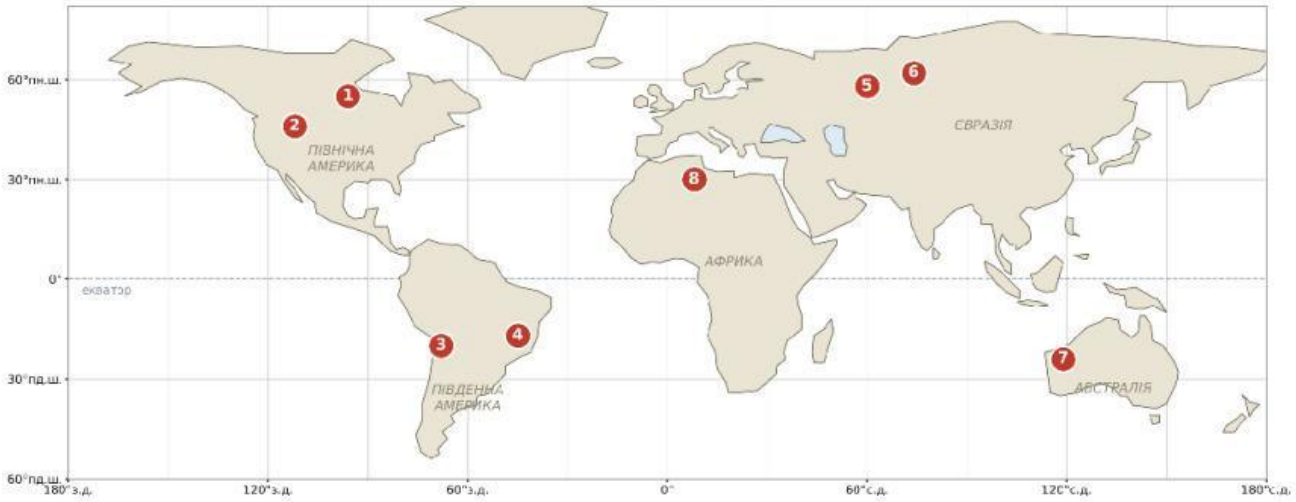
Географія · 11 клас

Прізвище, ім'я: **Клас:** **Дата:**

Мета. Навчитися визначати за картами атласу, як тектонічна будова території зумовлює її рельєф і мінеральні ресурси, а вони, своєю чергою, впливають на густоту населення та розміщення промисловості.
Обладнання. Атлас із географії: тектонічна карта, фізична карта, карта корисних копалин, карта густоти населення та карта промисловості світу й України.
Порядок роботи. Знайдіть позначені райони на картах 1 і 2 та на відповідних картах атласу. Заповніть поля відповідей. У таблицях світла колонка — умова, порожні клітинки — ваші відповіді.

Частина І. Материки

Карта 1. Райони для аналізу (спрощена контурна карта світу)

1 — Канадський щит
2 — Кордильєри Північної Америки
3 — Анди
4 — Бразильське плоскогір'я
5 — Урал
6 — Західний Сибір
7 — Захід Австралії
8 — Північна Африка (Алжир, Лівія)

Карту складено схематично для орієнтування. Під час роботи користуйтеся тематичними картами атласу.

LIVEWORKSHEETS

Завдання 1. Тектонічна будова, рельєф і корисні копалини материків

За тектонічною, фізичною картами та картою корисних копалин визначте для кожного району (карта 1): тектонічну структуру (щит давньої платформи, плита платформи чи складчастий пояс), переважаючу форму рельєфу (низовини, плоскогір'я та височини або гори) і запишіть 2–3 провідні корисні копалини.

№	Район	Тектонічна структура	Рельєф	Провідні корисні копалини
1	Канадський щит			
2	Кордильєри Північної Америки			
3	Анди			
4	Бразильське плоскогір'я			
5	Урал			
6	Західний Сибір			
7	Захід Австралії			
8	Північна Африка (Алжир, Лівія)			

Завдання 2. Густота населення

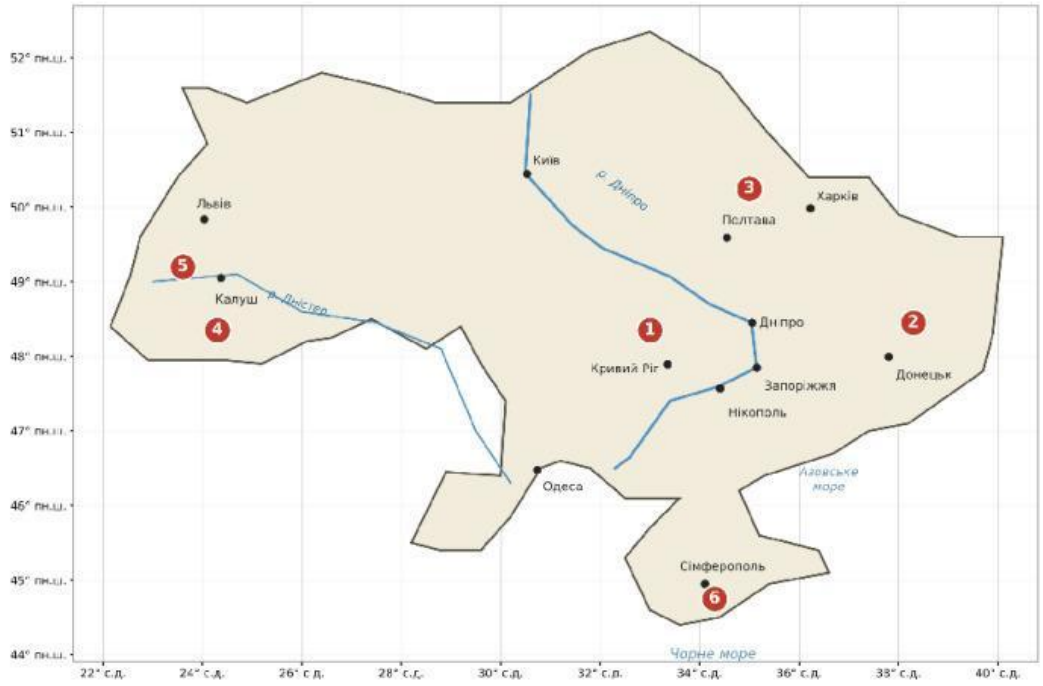
Користуючись картою густоти населення та картою корисних копалин, визначте, чи правильне твердження. У клітинці відповіді напишіть «Так» або «Ні».

Твердження	Так / Ні
1. Найменшу густоту населення на материках мають високогірні райони, пустелі та полярні області.	
2. Наявність великих родовищ корисних копалин завжди зумовлює високу густоту населення.	
3. Найвища густота населення на материках характерна для приморських районів і рівнин помірного та субтропічного поясів.	
4. Складчасті гори (Анди, Кордильєри) заселені густіше, ніж рівнини Східної Європи.	
5. У межах Канадського щита і Західно-Австралійського щита густота населення низька, попри багаті рудні родовища.	

LIVEWORKSHEETS

Частина ІІ. Україна

Карта 2. Райони для аналізу (спрощена контурна карта України)

1 — Кривий Ріг
2 — Донбас (Донецький кряж)
3 — Полтавщина, Харківщина
4 — Українські Карпати
5 — Передкарпаття
6 — Гірський Крим

Завдання 3. Тектонічні структури, рельєф і корисні копалини України

За тектонічною, фізичною картами та картою корисних копалин України заповніть таблицю: назва тектонічної структури, форма рельєфу, провідні корисні копалини району.

№	Район	Тектонічна структура	Рельєф	Корисні копалини
1	Кривий Ріг			
2	Донбас			
3	Полтавщина, Харківщина			
4	Українські Карпати			
5	Передкарпаття			
6	Гірський Крим			

LIVEWORKSHEETS

Завдання 4. Розміщення видобувних, матеріало- і паливомістких виробництв

Визначте тип кожного виробництва (видобувне, матеріаломістке, паливо- або енергомістке) та головний чинник його розміщення. Скористайтеся картою промисловості України та картою корисних копалин.

Виробництво	Центри в Україні	Тип виробництва	Головний чинник розміщення
Видобування залізної руди	Кривий Ріг		
Видобування природного газу	Полтавщина, Харківщина		
Чорна металургія повного циклу	Кривий Ріг, Дніпро, Запоріжжя		
Виробництво феросплавів	Нікополь, Запоріжжя		
Виробництво калійних добрив	Калуш, Стебник		

Завдання 5. Закінчіть речення

Впишіть пропущене слово.

Речення	Пропущене слово
1. Рудні корисні копалини в межах платформ приурочені переважно до _____ (виступів кристалічного фундаменту).	
2. Нафта, природний газ і кам'яне вугілля утворилися в _____ чохлі платформ і в прогинах.	
3. Матеріаломісткі виробництва розміщують переважно _____ до джерел сировини.	
4. Найвища густота населення характерна для _____ та приморських районів.	
5. Найнижча густота населення — у _____ районах, пустелях і полярних областях.	

Завдання 6. Висновок

Сформулюйте у 3–4 реченнях висновок: як тектонічна будова, рельєф і корисні копалини впливають на густоту населення та розміщення промисловості на материках і в Україні. Наведіть по одному прикладу.

LIVEWORKSHEETS